

Othello, a velencei mór

William Shakespeare

Tartalom

Dramatis Personæ	3
Első felvonás.	4
Első szín.	4
Második szín.	15

DRAMATIS PERSONÆ

VELENCEI DOGE.

BRABANTIO, tanácsos.

MÁS KÉT TANÁCSOS.

GRATIANO, Brabantio öccse.

LODOVICO, rokonuk.

OTHELLO, a mór.

CASSIO, hadnagy.

JAGO, zászlótartója.

RODRIGO, velenczei nemes.

MONTANO, cyprusi kormányzó.

BOLOND, Othello szolgálatában.

HIRNÖK.

DESDEMONA, Brabantio leánya, Othello neje.

EMILIA, Jago neje.

BIANCA, Cassio kedvese.

TISZTEK, NEMESEK, HIRNÖKÖK, ZENÉSZEK,
HAJÓSOK, KISÉRET.

ELSŐ FELVONÁS.

ELSŐ SZÍN.

Velencze, utca.

RODRIGO, JAGO jönnek.

RODRIGO Nekem ne mondd azt, rossz neven veszem, hogy
Te, ki előtt erszényem nyitva áll,
S mintegy sajátod, – ebben részt vevél.

JAGO Menyköbe is! ki sem hallgatsz; pedig
Kárhozzam el, ha csak álmodtam is
Ily csalfaságról.

RODRIGO Azt mondád nekem,
Hogy gyűlölöd őt.

JAGO Vesszek el, ha nem!
Hogy hadnagygyá tegyen: három nemes
Kalaplevéve kérte őt; s hitemre!
Én ismerem magam becsét. De ő,
A mily bolond, kevély és önfejtű,

Nagy harczy műszavakkal takarózva,
Megtagadá kérelmüket. “Valóban
– Szólt – választottam is már hadnagyot.”
S ugyan kit? Istenemre, egy silány
Florenczi fickót, a ki valami
Szép nőért kárhozik; egy Cassio
Nevű irászt, ki tán számvetni jó,
De puskaport még nem szagolt soha,
S harczrendhez úgy ért, mint egy szűzleány.
Csak könyv s elmélet embere, de abban
A fecsegő tanácsos is, vele
Versenyt beszélhet; szószátyár csupán,
Nem katona. – De neki joga volt
Választani, a kit épen akart.
S nekem, ki Cyprus s Rhodus ostrománál,
És több keresztyén és pogány mezőn
Vitézségemnek száz jelét adám,
Ez irnokocska, így előbe vág!
Ez hadnagy, és én – isten áldja meg! –
Ő mórágának zászlótartója vagyok!

RODRIGO Inkább bakója lennék, istenemre.

JAGO Mihaszna? Ez a szolgálatnak átka:
Hogy érdek léptet s pártfogás elé,
Nem a következési sor, hol minden ember

Előzőjének örökösse. No!
Itélj magad, van-e a mórt okom
Szeretni?

RODRIGO Én nem szolgálnék neki.

JAGO Oh, légy nyugodt! Én nála csak magamnak
Szolgállok. Nem lehet mindenki úr,
Se minden úr hű szolgálatra nem
Számíthat. – Ám találsz alázatos
Hunyászkodót, kinek gyönyör, viselni
A szolgalánczot; a ki életét
Elnyűvi, mint urának számára,
Az abrakért csak, – s elcsapják, ha vén lesz.
Ostort az ily baromnak! Vannak aztán
Kik szolgálarczczal s bérruhában is
Magoknak tartják szivöket, s midőn
Uroknak látszanak szolgálni: jól
Meglépesednek, és ha megszedék
Magokat, aztán becsülettel élnek.
Az ily ficzkóknak van eszköz, s magam
Közjök tartozom. Mert, jó uram,
Oly szent igaz, mint neved Rodrigo: ha
A mór lehetnék, Jago lenni nem
Vágyám. Magamnak szolgállok tehát
S nem néki, isten a tanúm! nem is

Hűségből, oh nem! hasznomért csupán.
Hiszen, ha szívemet valódi-
Mutatná tetteim külsője, úgy
Kívül viselném inkább e szívet
Kabátomon, hogy a csókáknak is
Legyen kapkodni mit. Nem vagyok én
A mi vagyok

RODRIGO Mi szerencsés leend
E vastag ajkú már, ha sikerül –

JAGO Riaszd föl az apát, uszítsd nyomába;
Mérgezd meg gyönyörét! kiáltsd ki az
Utcán a bűnt; bűszítsd fel rá a lány
Rokonait, – s bár enyhe ég alatt
Lakik, kínozd legyekkel; gyönyöre
Gyönyör marad bár: úgy bosszantsd, sebezsd, hogy
Színét veszítse!

RODRIGO Apja háza ez,
Kiáltok.

JAGO Oly ijesztőn s hangosan
Kiáltsd, mint népes városban szokás, ha
Véletlenül tűz üt ki éj idején.

RODRIGO He! Holla! Halod-e Brabantio!

JAGO Ébredj Brabantio! He! Tolvajok!
Vigyázz lakodra! Lányodat viszik!
Erszényedet! Zsivány! Hej! tolvajok!

BRABANTIO, fenn az ablaknál megjelenik.

BRABANTIO Mi az? Miért e szörnyű ordítás?
No mi dolog?

RODRIGO Uram! egész családot hon van-e?

JAGO Zárva-k-e ajtaid?

BRABANTIO Mért kérditek?

JAGO Meg vagy rabolva. Öltözz' szaporán,
Szived felét gaz tolvajok viszik.
Most épen most, egy rút fekete kos
Most lopja meg fehér bárányodat.
Kelj fel hamar! Veresd meg a harangot,
Ébreszd fel az alvó polgárokat,
Különben maga a fekete ördög
Tesz nagyapává. No siess, ha mondom.

BRABANTIO Elment az eszetek?

RODRIGO Tisztelt uram!
Ismered hangomat?

BRABANTIO Nem én, ki vagy?

RODRIGO Nevem Rodrigo.

BRABANTIO Annál kelletlenebb!

Mondtam, ne ólálkodj' lakom körül
Nyíltan kimondám, hogy leányomat nem
Neked neveltem. S most őrjöngve jössz,
Bortól zabálva, te gyalázatos,
Zavarni nyugtomat.

RODRIGO Uram, uram –

BRABANTIO De bizonyos lehetsz, hogy kedvem és
Hatalmam is lesz, ezt megkészerűöd.

RODRIGO Csak légy türelmes jó uram!

BRABANTIO De hát
Mit kiabálsz zsványt? Hisz ez Velencze,
S házam nem korcsma.

RODRIGO Hidd meg, jó uram,
Hogy tiszta szándokkal jövék.

JAGO A menyköbe, uram! Te olyan ember vagy,
hogy az istent sem imádnád, ha az ördög kérne rá.
Minthogy mi neked jó szolgálatot tenni jövénk, s
azt hiszed, gaz ficzkók vagyunk, inkább akarod,
hogy egy berber csődör birja leányodat, unokáid
rád nyerítsenek, s rokonságod spanyol lovak legyenek!

BRABANTIO Miféle szemtelen ficzkó ez itt?

JAGO Oly ember vagyok, uram, ki azért jött,
hogy megmondja neked, hogy leányod e perczen
a mórral ölelkezik.

BRABANTIO Hitvány czudar vagy!

JAGO S te, uram, tanácsnok.

BRABANTIO Ezért majd te felelsz meg, Rodrigo.

RODRIGO Megfelelek, ha akarod. De kérlek,
Ha tudtoddal van s tetszésed szerint,
Hogy szép leányod most, ez éji órán,
Se jobb, se rosszabb őrizet alatt,
Mint egy silány cseléddel, egy kibérelt
Nyomorú gondolán megy a buja
Mór karjai közé: ha ezt tudod,
S megengeded, – akkor mi tégedet
Fölzaklatánk, megsérténk csúfosan.
De hogyha tudtodon kívül van ez,
Úgy azt hiszem, méltatlan vádolál.
Ne higgye nagysád, hogy feledve az
Illem szabályait könyelműen
Játszunk vele. Ismétlem, jó uram,
Leányod, ha menni nem te engedéd,
Nagy vétket követett el. Szép magát,
Eszét, szivét, állását, kincseit,
Egy hontalan kalandor szerecsennek
Dobá oda. Győződj' meg ám magad!
Ha őt a házban, ágyában leled,
Úgy én hazudtam; és törvény szerint
Sújts, hogy belőled csúfot űzni mertem.

BRABANTIO Szövétneket! Hej! Fáklyát gyújtsatok!
Föl! talpra! Ez álmmal összevág!
Már hinni kezdem. Gyertyákat, ha mondom

ENTER.

JAGO Isten veled. Magadra hagylak itt.
Nem volna jó nekem, tanú gyanánt
Vitetnem a mór ellen. Mert tudom,
Ha tán meg is korholják e miatt,
Az állam őt nem nélkülözheti,
Mert a hadhoz, mely Cyprusnál dühöng,
Ha lelkeket kitennék, sem találnek
Mást, a ki őt pótolja. Én azért,
Bár mint a poklot őt úgy gyűlölöm,
Alája rendelt állásom miatt
Hűségi zászlót vagyok kénytelen
Szeme előtt – de önként értetik –
Színből csupán kitűzni még. Vezesd
Az üldöző apát az arsenál
Felé. A mórt ott föllelenditek.
Ott leszek én is. Most isten veled.

EXIT.

BRABANTIO, szolgák fáklyákkal jönnek.

BRABANTIO Való tehát! Ő eltűnt! Szörnyűség!

S mi még gyűlölt éltemből hátra van:

Csak keserűség! Most szólj, Rodrigo!

Hol láttad őt? – Oh a boldogtalan!

A mórral, mondod? – Oh ki vágyna így

Még apa lenni? – Miről ismerél rá?

– Hát megcsal ő is? – Mit szólott neked?

Több fáklya kell még! Föl! Mind talpra föl!

Mit gondolsz! Meg vannak hitelve már?

RODRIGO Úgy gondolom, meg.

BRABANTIO Oh ég! Hogy szökhetett ki! iszonyú!

Rút förtelem! Apák, ne higgyetek

Leányitoknak! – Nincs-e valami

Bűbáj, varázslat, mely megrontja a

Szűz ifjúságot? Rodrigo, beszélj,

Nem olvasál ilyes valamiről?

RODRIGO Igen, valóban,

BRABANTIO Hol öcsém? Nagy ég!

Oh, vajha hozzád adtam volna őt.

Induljatok. Ti erre, ti meg arra.

Nem gondolod, hogy hol találjuk őt?

RODRIGO Én azt hiszem, reá tudlak vezetni,

Csak jöjj velem.

BRABANTIO Kérlek hát, menj elől.
Segélyt kiáltok minden ház előtt,
Hisz van jogom rá. Fegyvert hozzatok.
Hívjátok a csendőröket! Előre,
Jó Rodrigo. Adósod nem leszek.

EXEUNT.

MÁSODIK SZÍN.

Ugyanott, más utca.

OTHELLO, JAGO, KISÉRŐK fáklyákkal.

JAGO Bár harczban öltem embert, mégis így
Hideg vérrel megölni valakit,
Lélekbe járó bűnnek tartanám.
Nem ártana, egy kissé több gonoszság
Ha volna bennem. Tízszer is akartam
Oldalba szúrni.

OTHELLO Jobb hogy nem tevéd.

JAGO De istenemre, úgy berzenkedett,
S nagyságod ellen olyan kihívó
Goromba szókkal élt, hogy a mi kis
Jóság lakik szivemben, már alig
Tűrhettem el. De kérlek, jó uram,
Meg vagytok már hitelve? Annyi szent
És bizonyos, hogy a tanácsnokot
Szeretik, s szava kettőt nyom, mikép
A herczegé. – El akar titeket

Választani, sőt felhasználja a
Törvényt is ellened, megrontani
Nagyságodat vele.

OTHELLO Hadd fújja ki

Dühét. Remélem, a köztársaságnak
Tett jó szolgálataim megnémitandják
Panaszait. Még azt is tudni kell,
(S ha dicsekedni érdem, majd ki is
Kiáltom azt) hogy származásomat
Királyi ősöktől vevém; de érdemim
Rang nélkül is igénybe vehetik
Azt a szerencsét, melyre eljuték.
De tudd meg, Jago, hogy ha nem szeretném
Szép Desdemonám, házhoz nem kötött
Szabad pályámat korlátozni és
Bilincsbe verni nem hagyám vala
A tenger összes kincseért! De nézd,
Mi fáklýafény közelg?

CASSIO a háttérben, TISZTEK, KISÉRŐK fáklýákkal jönnek.

JAGO Az ingerült apa s barátai;
Jobb lesz bemenned.

OTHELLO Nem! találjanak meg!

Czímem, hivatalom, lelkem nyugalma
Szólnak mellettem. Ők azok?

JAGO Valóban
Úgy tetszik, hogy nem ők.

OTHELLO A herczeg emberei s hadnagyom.
Isten hozott barátim. Nos, mi hír?

CASSIO Tábornokom! a doge üdvözöl,
S kéret, sietve nála megjelenned
E pillanatban.

OTHELLO Mit gondolsz, mi baj?

CASSIO Azt képzelem, Cyprusból valami
Fölötte sietős lesz. A hajókról
Tíz hírnök is jött, mind egymás nyakán;
Néhány tanácsos, felzaklatva, már
A palotába ment. Várnak reád,
S mert nem találtak otthon, a tanács
Három felé is küldözött utánad.

OTHELLO Még jó, hogy rám akadtál. Várj meg itt.
Csupán e házba kell beszólanom,
S mindjárt követlek.

Enter.

CASSIO Hát mi dolga itt?

JAGO Az éjjel egy gazdag hajót fogott,
S ha a zsákmánynak birtokába' hagyják:
Szerencsét tett vele.

CASSIO Nem értelek.

JAGO No! házasságra lépett.

CASSIO Ej! s kivel?

JAGO Hát –

OTHELLO visszajő.

Nos uram, csak elmészsz?

OTHELLO Kész vagyok.

CASSIO Itt jó egy új csapat, téged keres.
Brabantio, Rodrigo, Kiséret jönnek.

JAGO Ez itt Brabantio. Uram, vigyázz.
Rossz célja van.

OTHELLO Hahó! megálljatok.

RODRIGO A mór.

BRABANTIO Le a zshiványnyal.

Kardot rántanak mindkét részről.

JAGO Rodrigo,
Te vagy? Uram! veled tartok –

OTHELLO Hüvelybe

A fegyverekkel, rozsdát kapnak a
Harmat miatt. Uram, tisztos korod
Inkább parancsol, mintsem fegyvered.

BRABANTIO Czudar zshivány! Hová tőd lányomat?

Elbűvöléd őt, átkozott kuruzsló!
Ám minden ép érzékű mondja meg:
Hogy egy ilyen szép, boldog, tiszta szűz,
S a házasságtul idegenkedő,
Ki annyi kőrőt útasíta el,
Gűnynak kitette volna-é magát
(Ha nem bűbáj kötné el ép eszt)Elszökve honról, ily gyalázatos
Szörnyhez, minő te vagy, ki nem gyönyört,
Iszonyt ígér csak? Ám ítélje meg
Egész világ, hisz kézzel fogható,
Hogy rút varázs nyeré meg őt neked,
Érzékeit tilalmas bájitallal
Kábítva el. Vizsgálatot kívánok,
S vádollar íme nyiltan, hogy csaló,
Országcsaló vagy, s átkozott kuruzsló.
Fogjátok őt meg – és ha ellenáll,
Nyomjátok őt erővel is le.

OTHELLO Vissza,

Ti részemen levők s ti többiek!
Ha vívni kéne, nem várnék reá
Fölszólítást. Hol akarod, uram,
Hogy megfeleljek?

BRABANTIO Tömlöczbe veled!

A míg a törvény feleletre szólít.

OTHELLO Az nem lehet; a herczeg vár reám,

Sietve küldje ím utánam, és
Valami fontos államügy parancsol
Hozzá sietnem.

TISZT Ez való, uram.

A herczeg a tanácsban – s téged is
Hínom parancsolt.

BRABANTIO Mit? A herczeg a

Tanácsban? És ily késő éjjel?
Vigyétek őt. Ügyem nem kicsiség.
Maga a herczeg s a tanácsurak
Mindegyike, az én sérelmemet
Mint önmagáét fogja érzeni.
Mert hogy ha ily bűn büntetlen marad:
Fejűnkre hág még e pogány rabszolgahad.

Exeunt.

– *vége* –

OTHELLO, A VELENCEI MÓR by *William Shakespeare* was made with the X_YT_EX typesetting system, using [Pax Librorum's](#) SZÍNJÁTÉK template with the Garamond Premier Pro typeface.